

Sarunas plāns

1. Jēdziens “konkrētā dzeja” un vizuālā un audiālā tēlojuma galvenās izpausmes.
2. Jāņa Baltvilka vizuālie (optiskie) un audiālie (akustiskie) dzejoļi.
3. Māra Runguļa vizuālie (optiskie) un audiālie (akustiskie) dzejoļi.
4. Radošais uzdevums.

Literatūra

1. Grīnvalde, Ausma. Vizuali akustiskie signāli un dzejoļu iespaidteksta vizuālais aranžējums. Laiks un dzeja: Jaunās paaudzes latviešu dzeja 80. gados. Liepāja : LiePA, 2000. 140.–161. lpp.
2. Balci, Umut. Konkrete Poesie, experimentelle poesies, Figurengedichte: ein Vergleich. 2009. 143.–157. S.
3. Concrete poetry. Pieejams: <https://www.britannica.com/art/concrete-poetry>
4. Döhl, Reinhard. Konkrete Literatur. Pieejams: <https://www.reinhard-doehl.de/konkret1.htm>
5. Kursīte, Janīna. Dzejas vārdnīca. Rīga : Zinātne, 2002.
6. Skrābane, Astra. Telpdzeja un tās uztvere. Grāmata. 1992., Nr. 2., 50.–55. lpp.
7. Tabūns, Bronislavs. Modernisma virzieni latviešu literatūrā. Rīga : Zinātne, 2008.
8. THE PATTERN POEMS. <http://www.theoi.com/Text/PatternPoems.html>

Jēdziens “konkrētā dzeja”

Konkrētā literatūra – modernās literatūras virziens, kas mēģina ar valodas līdzekļiem atteikties no sintaktiskajām sakarībām, tīri vizuāli vai akustiski veidot kādu izteicienu. (Döhl)

Galvenās pazīmes: grafiskais un/vai akustiskais tēlojums (skanējums). (Balci)

Vizuāli (grafiski) veidots tēlojums

- burtu izmantojums (burtveidoli, izcēlumi, burtu fragmenti)
- zilbes
- vārdi
- attēli
- piktogrammas, simboli
- pieturzīmes
- jebkura nozīmīga lingvistiska vienība
- dažādu elementu izkārtojums lappusē (toposintakse)

Akustiski (skaniski) veidots tēlojums

- skaņa, skaņu kopas
- onomatopoēze
- atkārtojumi, blīvējumi
- ritms, ritmu maiņa
- intensitātes kāpumi un kritumi
- pieturzīmes (! ? ...)

Jānis Baltvilks

PARKĀ

Parkā uz s-○
sēž meitenīte

ar -ņu vainadziņu.

Puisēns
kaut ko labu
novēlē viņai.

Meitene sārtajā jakā
puisēnam paldies s-

BLĒŅAS

Ai, kāds rāi!
Ai, kāds grāi!
No3 gaisā
tā kā šāi!

Tur nu kādam
sanāks kāi!

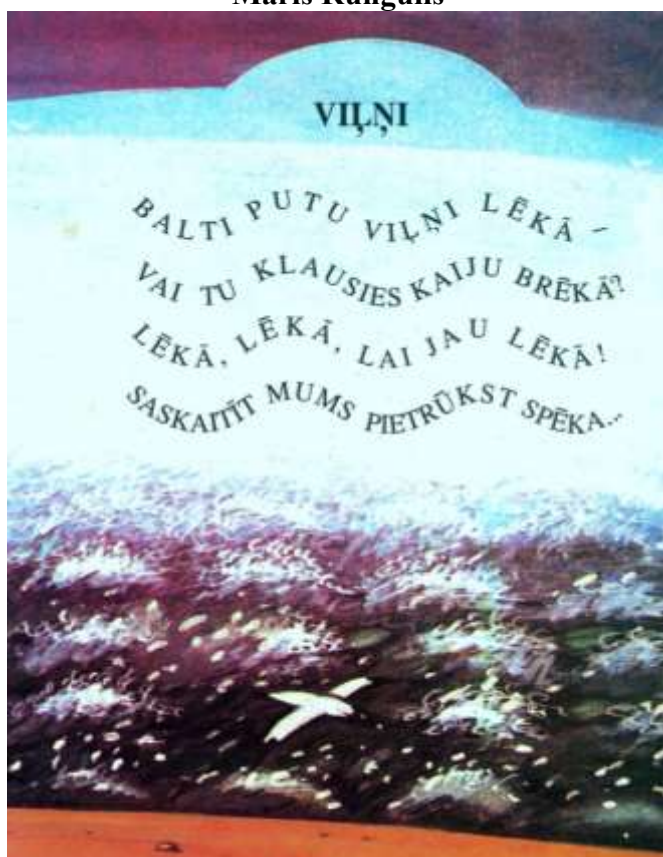
Kā zilīte pie loga. 1987. 17. lpp.

PREČU VILCIENS

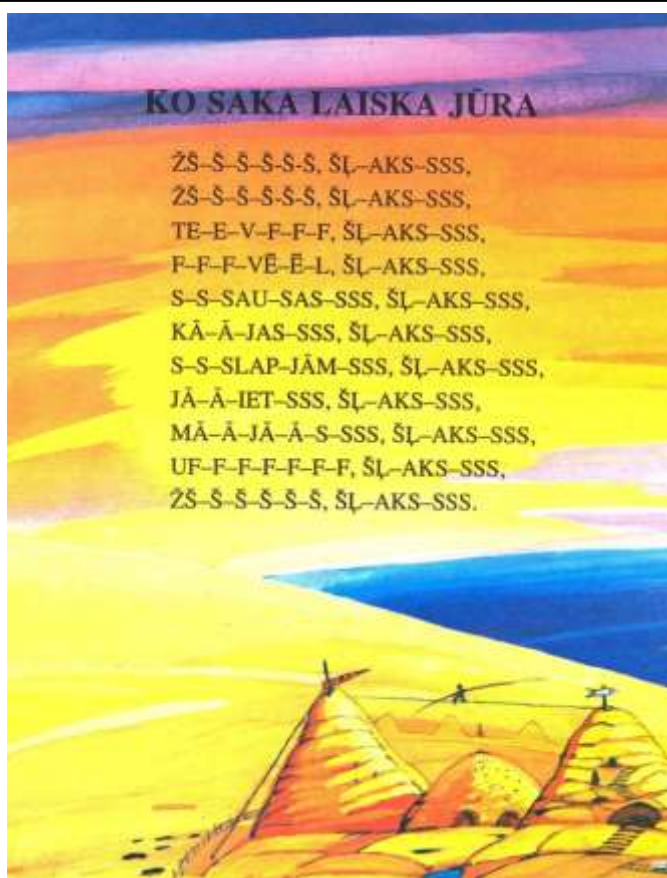
Pūūū!
Dudi-dalā!
Dudi-dalā!
Dudi-dalā!
Paiet malā!
Paiet malā!
Paiet malā!
Uūu!
Dudi-dements!
Cements, cements!
Dudi-dements!
Cements, cements!
Dudi-dements!
Cements, cements!
Dudi-dūdra!
Kūdra, kūdra!
Dudi-dūdra!
Kūdra, kūdra!
Dudi-dūdra!
Kūdra, kūdra!
Dudi-dafta!
Nafta, nafta!
Dudi-dafta!
Nafta, nafta!
Dudi-dafta!
Nafta, nafta!
Dudi-darām!
Dudi-darām!
Dudi-darām!
Garām, garām!
Garām, garām!
Garām, garām!
Uūūuf!

Zāle visu dienu zaļa. 1990. 44.

Māris Rungulis

Balti putu viļņi lēkā. Grafiski dzejoļi bērniem. 1993.

Balti putu viļņi lēkā. Grafiski dzejoļi bērniem. 1993.

Radošais uzdevums

Norise

1. Iepazīties ar konkrētās dzejas tēlojuma galvenajām izpausmēm un spilgtākajiem piemēriem.
2. Izvēlēties kādu objektu (priekšmetu, parādību, dzīvu būtni u. tml.) kā vizuālā dzejoļa galveno tēlu.
3. Izpētīt un raksturot izvēlēto objektu.
4. Atkārtot un pārskatīt vizuālo dzejoļu tēlojuma paņēmienus.
5. Izvēlēties vienu – divus vizuālo dzejoļu tēlojuma paņēmienus.
6. Izstrādāt radošo darbu – vizuālo dzejoli atbilstoši izvēlētajām tēlojuma izpausmēm.
7. Prezentēt radošo darbu.
8. Novērtēt savu un citu sniegumu.

konkrētās dzejas tēlojuma galvenajās izpausmes => priekšmets, dzīva būtne, parādība => forma, krāsa, sastāvdaļas, vieliskums, faktūra => vizuālā tēlojuma paņēmieni => dzejolis

Piemērs. **Ola.**

Jautājumi objekta izpētei	Objekta raksturojums
Kāda ir olas forma?	Ovāla, apaļa...
Kādas var būt olas krāsas?	Balts, dzeltens, brūngans, pelēcīgs, raibs...
Nosauc un raksturo olas sastāvdaļas!	Čaumala, baltums, dzeltenums
Nosauc un raksturo olas sajūtas, kad paņem rokā nevērītu / vērītu olu!	Cieta, gluda, mīksta, recekļveidīga...
Kādas ir olas izmantošanas iespējas?	Trausla, stipra...
Ko simbolizē ola?	Vērtīgs uzturs Dzīvība
...	...
Citas idejas: Koks, ceļš, logs, saule, draudzība, u.c.	

